

تحلیل محتوای کتاب فارسی پایه هشتم چاپ سال ۹۹ براساس سطح خوانایی فرای

ام البنین زارعی پور. سمیه زارعی

۱- کارشناسی تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران

۲- کارشناسی روانشناسی، دانشگاه پیام نور میناب

چکیده:

تدوین، اصلاح و تغییر کتب درسی از نیازهای مبرم نظام آموزشی هر کشوری است که از این طریق بتوان به تدوین و طرح محتوای کتب جدیدی دست یافت و دانش آموزان را با سیر پیشرفت جهانی و کشوری، همگام ساخت و نیز به اصلاح و تغییر محتوایی کتب دست زد تا از این طریق مطابق نیاز فراگیران، موضوع درسی و جامعه حرکت کنند. هدف از انجام این پژوهش، دست یابی به میزان سطح خوانایی فرای از نظر تناسب با سطح سنی و درک و فهم دانش آموزان و میزان تناسب متن کتاب ادبیات فارسی پایه هشتم می باشد. انتخاب روش پژوهش بر اساس تحلیل محتوا و با استفاده از فرمول تعیین شاخص های سطح خوانایی فرای است. موضوع مورد مطالعه کتاب فارسی پایه هشتم، شامل هفده درس در ۱۵۳ صفحه است. یافته های به دست آمده از این پژوهش نشان می دهد که در میزان سطح خوانایی بخش های اول و دوم و سوم کتاب، تفاوت محسوسی وجود ندارد؛ اما بخش اول نسبت به دو بخش دیگر از نظر سطح خوانایی اسان تر است.

واژگان کلیدی: تحلیل محتوا، سطح خوانایی، فرمول فرای، کتاب فارسی هشتم

مقدمه:

یکی از مهم ترین روش های تحلیل محتوا، سنجش سطح خوانایی یا تعیین درجه پیچیدگی زبانی متن آموزشی است که با ارزشیابی متغیرهایی چون هجا ها، کلمه ها و جمله ها اندازه گیری می شود نقش واژه ها به عنوان یکی از عوامل موثر در ساده نویسی از دیر باز در زبان فارسی مورد توجه بوده است. چنانچه متخصصان این حوزه بر این باور بوده و هستند که، کلمات خوش آهنگ معمولا تعداد سیلابشان از دو یا سه بیشتر نیست و از همه مهمتر کاربرد کلمات با سیلاب های بالا و یا واژه هایی که تلفظ آنها دشوار باشد، از شیوایی سخن کاسته و موجب دشوار شدن متن می شود. تکنیک فرای در مقایسه تکنیک های متن خوانی دیگری چون فلش، گانینگ و..... مزایایی دارد. از جمله می توان به عمومی بودن این تکنیک اشاره کرد. بدین صورت که تکنیک های دیگر غالبا برحسب سن فراگیر، متن را به لحاظ خوانایی سنجش می کنند، حال آنکه تکنیک فرای محدود به سن مشخصی نیست بنابراین عمومیت بیشتری دارد و برای سنجش همه ی این کتاب ها کاربردی است. از سوی دیگر امکانات این تکنیک، بومی شدن آن در ایران و نیز وجود تعریف مشخص و معینی از آن می تواند از دیگر مزایای آن تلقی شود. (یارمحمدیان، ۱۶۰: ۱۳۷۹- ۱۶۷؛ ذیانی، ۱۳۶۶: ۷۱).

همچنین انجام دادن چنین تحقیقاتی می تواند الگو و نمونه ای برای پژوهشهای مشابه و سنجش متن خوانی با شیوه ها و تکنیک های معیار و علمی روز باشد.

یادگیری در دوران کودکی از حساسیت ویژه ای برخوردار است؛ زیرا این امر بر ساخت شخصیت فرد هم از نظر علمی و هم از نظر کیفی، تأثیر دارد و این دوره و یادگیری های آن، مقدمه ای برای دست یابی به معرفت های بعدی خواهد بود. بنابراین هر گونه تعلل در تدوین و تألیف منابع یادگیری این دوره و آموزش های خاص آن، پیامدهای سوء و شاید دایمی خواهد داشت. (رضایی، ۱۳۸۰).